

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัญหาการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนการุ้งวิทยาคม อำเภอ บ้านไร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและ ข้อเสนอแนะต่างๆ ดังต่อไปนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน การุ้งวิทยาคม อำเภอบ้านไร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี
2. เพื่อเสนอรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน การุ้งวิทยาคม อำเภอบ้านไร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ช่วงที่ 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนการุ้งวิทยาคม อำเภอบ้านไร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี จำนวน 600 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนการุ้งวิทยาคม อำเภอบ้านไร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี ได้จากการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ตารางกลุ่ม ตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน จำนวน 234 คน

ช่วงที่ 2 ประชากรที่ใช้ในการสร้างรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียน เป็นฐานของโรงเรียนการุ้งวิทยาคม อำเภอบ้านไร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ช่วงที่ 1 ศึกษาปัญหาการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน การุ้งวิทยาคม อำเภอบ้านไร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียน เป็นฐานของโรงเรียนการุ้งวิทยาคม อำเภอบ้านไร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการ ดังนี้

ช่วงที่ 1 เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาแล้วจะดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ แล้วคำนวณค่าร้อยละ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS

ตอนที่ 2 แบบมาตราส่วนประมาณค่า ทำการวิเคราะห์โดยคำนวณค่าสถิติพื้นฐานของข้อคำถามเป็นรายข้อ ซึ่งได้แก่ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS ซึ่งนำไปประเมินค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ เป็นเกณฑ์ ในการประเมินค่าเฉลี่ย (สำราญ มีแจ้ง.2544:37) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง	มีปัญหาในระดับน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง	มีปัญหาในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	มีปัญหาในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	3.51-4.00	หมายถึง	มีปัญหาในระดับมากที่สุด

ช่วงที่ 2 การวิเคราะห์และตั้งเคราะห์เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยผู้เชี่ยวชาญ มีดังนี้

นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์การบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยพิจารณาจากระดับปัญหามาประมวลเป็นร่างรูปแบบ แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญลงความเห็น โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่มเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนการรังวึวิทยาคม อำเภอบ้านไร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธธานี

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนการรังวึวิทยาคม อำเภอบ้านไร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธธานี มาวิเคราะห์ปัญหา ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

ช่วงที่ 1 ปัญหาการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนการรังวึวิทยาคม อำเภอบ้านไร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธธานี โดยภาพรวม พบว่า มีปัญหาการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกระจายอำนาจ เป็นด้านที่มีปัญหาในระดับมาก ส่วนด้านการบริหารตนเอง ด้านการบริหารตนเอง และด้านการตอบสนองความต้องการของชุมชน มีปัญหาในระดับน้อย

ช่วงที่ 2 ผลการวิเคราะห์สังเคราะห์รูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนการุ้งวิทยาคม อำเภอบ้านไร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานิ โดยนำด้านที่มีปัญหาในระดับมากจัดทำเป็นยุทธศาสตร์ปรับปรุงแก้ไข ส่วนด้านที่มีปัญหาในระดับน้อยจัดทำยุทธศาสตร์ดำรงรักษา

ยุทธศาสตร์ที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข ได้แก่ ด้านการกระจายอำนาจ

ยุทธศาสตร์ที่จะต้องดำรงรักษาไว้ ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการบริหารตนเอง และด้านการตอบสนองความต้องการของชุมชน

ผู้วิจัยนำผลวิเคราะห์ที่ได้มาจัดทำร่างรูปแบบการแก้ปัญหาการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน นำเสนอผู้เชี่ยวชาญในการประชุมสนทนากลุ่ม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะ แก้ไข และปรับปรุงแบบฉบับร่าง แล้วนำมาประมวลแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

สรุปรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนการุ้งวิทยาคม อำเภอบ้านไร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานิ จากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มี 7 ขั้นตอน ดังนี้คือ

1. ศึกษาปัญหาจากเอกสารการสำรวจการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ด้วยวิธีการออกแบบสำรวจ สร้างเครื่องมือ เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล ได้ปัญหามันที่มาตรฐานที่ใช้ คือ แบบสำรวจปัญหา
2. เลือกประเด็นปัญหาตามระดับโดยนำด้านที่มีปัญหาในระดับมากมาปรับปรุง แก้ไข ส่วนด้านที่มีปัญหาในระดับน้อยดำรงรักษาไว้โดยคงกิจกรรมเดิมหรือพัฒนาให้ดีขึ้น บันที่มาตรฐานที่ใช้คือ แบบบันทึกการวิเคราะห์ปัญหา
3. ดำรงรักษาในด้านการมีส่วนร่วม ด้านการบริหารตนเอง และด้านการตอบสนองความต้องการของชุมชน ด้วยวิธีการ ดำเนินการจัดโครงสร้างการบริหารงานของตนเองโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมกำหนด ตามความต้องการของชุมชน ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดและดำเนินงานให้สัมฤทธิ์ผลตามแผนกลยุทธ์ ให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการทำงานต่างๆ ให้ผลการปฏิบัติงานเป็นที่พึงพอใจของชุมชน ใช้รูปแบบการบริหารงานที่เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม พัฒนาระบบการบริหารงานให้มีความสอดคล้องเหมาะสม ดำเนินการพัฒนางานให้ผลงานเป็นที่ยอมรับ และสร้างวัฒนธรรมที่ดีในการทำงานร่วมกัน บันที่มาตรฐานคือแบบบันทึกการประชุม

4. ปรับปรุงแก้ไขในด้านการกระจายอำนาจ ด้วยวิธีการ ปรับปรุงแก้ไขโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนให้มีการกระจายอำนาจ ปรับปรุงให้มีการกระจายอำนาจในการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน ปรับปรุงให้บุคลากรได้มีโอกาสในการตัดสินใจต่องานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่โดยทั่วถึงกัน ปรับปรุงรูปแบบการบริหารงานให้มีการกระจายอำนาจไปสู่บุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากขึ้น ปรับปรุงระบบบริหารงานของโรงเรียนให้มีลักษณะกระจายอำนาจปรับปรุงการกระจายอำนาจทั้งในด้านทักษะการคิด ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านการปฏิบัติงานให้มีความเหมาะสม เร่งสร้างความตระหนักให้บุคลากรทุกคนได้กำหนดวัฒนธรรมที่ดีในการทำงานร่วมกัน บนที่มาตรฐานคือแบบบันทึกการประชุม

5. สร้างรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยนำยุทธศาสตร์ดำรงรักษาและยุทธศาสตร์ปรับปรุงแก้ไขมาดำเนินงานในการบริหารงานบนที่มาตรฐานคือแบบบันทึกการประชุม

6. ประเมินผลด้วยวิธีการปรับปรุงและรายงานผล โดยใช้แบบประเมิน เลือกปัญหาที่ควรแก้ไขแล้วดำเนินการปรับปรุงจัดทำในชั้นตอนย่อยอีกครั้ง บนที่มาตรฐานคือรายงานผลการดำเนินงานบนที่มาตรฐานที่ใช้คือ แบบรายงานผลการดำเนินงาน

7. สรุปรายงานผลการโดยการจัดทำเอกสารรายงาน และจัดประชาสัมพันธ์เผยแพร่ บนที่มาตรฐานคือวิทยานิพนธ์

อภิปรายผลการวิจัย

ช่วงที่ 1 จากการศึกษาปัญหาการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนการุ้งวิทยาคม อำเภอบ้านไร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี แยกอภิปรายในแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านการกระจายอำนาจ มีปัญหาในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักการสำคัญของการนำรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมาใช้นั้นคือหลักการกระจายอำนาจ แต่ในการดำเนินงานในสภาพจริงในปัจจุบันสถานศึกษายังได้รับการกระจายอำนาจไม่เต็มรูปแบบนักดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของออกเดน และโฮลเตเตอร์ (1995)ที่พบว่าเงื่อนไขที่จะทำให้เกิดการปฏิรูปโรงเรียนโดยใช้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ บุคลากรของโรงเรียนต้องมีอำนาจอย่างแท้จริงในการบริหารจัดการงบประมาณการจัดการบุคลากร และการพัฒนาหลักสูตร และนอกจากนี้ปัญหาอาจเกิดจากความรู้ความเข้าใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจากการศึกษาของศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2542) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ที่พบว่าการเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการจัดการศึกษายังมีน้อยเพราะมี

ข้อจำกัดเนื่องจากขาดความรู้ในด้านการจัดการศึกษาและจากการศึกษาของพจนานายก เทียนธาดา (2543) และ พูลศรี ไม้ทอง (2543) ที่พบว่า ชุมชนยังไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร เพราะมีการกีดกัน โรงเรียนกับชุมชนมีเวลาว่างไม่ตรงกัน บางเรื่องชุมชนเห็นว่า เป็นหน้าที่ของโรงเรียน และ แนวนโยบายของโรงเรียนไม่เอื้อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และจากการศึกษาของสมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์(2542) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นจากการกระจายอำนาจนั้นอาจมาจากการไม่ได้รับยอมรับในด้าน ความรู้ความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง ซึ่งข้อค้นพบเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า ความรู้และความเข้าใจในเรื่องของการจัดการศึกษา และความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของแต่ละฝ่ายเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกฝ่ายต้องเร่งพัฒนา

2. ด้านการมีส่วนร่วม มีปัญหาในระดับน้อยทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในมาตรา 39 และ มาตรา 40 ซึ่งเน้นเรื่องการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา และเน้นการมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ประกาศใช้มาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว ทำให้ทุกฝ่ายเริ่มต้นตัว เห็นความสำคัญ และมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานต่างๆ มากพอสมควร ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ วีระพงษ์ เดชบุญ และคณะ(2540) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพร้อมในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ขององค์กรบริหารส่วนตำบล เขตการศึกษา 10 ที่ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำองค์กรบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมในด้านการเห็น ประโยชน์ของการศึกษาอยู่ในระดับมาก ด้านการมีความรู้เรื่องการศึกษา การมีส่วนร่วมจัดการศึกษาและความพร้อมในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุดสวาท ยังแจ่ม และคณะ(2541) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการมีส่วนร่วมในการ บริหารของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นครสวรรค์ ตามทฤษฎีของผู้บริหาร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารของ คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ โดยรวม ทั้ง 3 กลุ่ม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มผู้บริหาร/ครูอยู่ ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทุกฝ่ายมี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารและให้ความสำคัญในบทบาทและหน้าที่ ของตน

3. ด้านการบริหารตนเอง มีปัญหาในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมได้ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ที่เน้นเรื่องการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วม โดยมีการ

จัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้มีเอกภาพเชิงนโยบายและมีความหลากหลาย ในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา สถานศึกษามี ความคล่องตัวในการบริหารจัดการ มีสถานะเป็นนิติบุคคล มีกรอบภารกิจที่ชัดเจนในโครงสร้าง การบริหารงาน (กระทรวงศึกษาธิการ.2546:6-9) สถานศึกษาสามารถดำเนินงานและตัดสินใจใน เรื่องต่างๆได้เอง ทำให้หน่วยงานมีความคล่องตัวสูง จึงทำให้การดำเนินงาน มีแนวทาง มีการ กำหนดขอบข่ายในการดำเนินงานที่ชัดเจน ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของธีรวัฒน์ หมูวิเศษ (2538) ที่ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาตามธรรมชาติของผู้บริหารการศึกษา เขตการศึกษา 8 ที่พบว่า ในด้านรูปแบบของการบริหารนโยบายและแผน ผู้บริหารส่วนใหญ่เห็น ด้วยกับการกระจายอำนาจไปสู่ส่วนภูมิภาคและกำหนดขอบข่ายให้ชัดเจน รวมถึงการให้ชุมชนเข้า มามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักราษ ฟ้าขาว (2540) ที่ได้วิจัยเรื่อง การปฏิรูปการบริหารการศึกษาตามธรรมชาติของกรรมการสถานศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรม ของจังหวัดน่าน พบว่าความเป็นเอกภาพในการบริหารการศึกษา คณะกรรมการส่วนใหญ่เห็นว่า ควรมีหน่วยงานหลักเพียงหน่วยงานเดียวและปรับปรุงระบบการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ปรับปรุงกฎหมายทางการศึกษา กำหนดโครงสร้างทางการศึกษาให้ชัดเจน รัฐควรสนับสนุน งบประมาณให้มากขึ้น ควรแยกงานด้านการศึกษาออกจากงานด้านการศาสนาและวัฒนธรรม และ ควรให้องค์กรบริหารเป็นนิติบุคคลวิภพ จันทรา (2540) ที่ได้วิจัยเรื่องการบริหารโครงการ การศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ ที่พบว่า ปัจจัยที่เป็นปัญหาด้านการวางแผน คือควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ วางแผน ซึ่งการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมวางแผนจะทำให้ทราบถึงข้อมูลและความต้องการของ ชุมชน และสามารถดำเนินการได้ตรงความต้องการของชุมชน และนอกจากนี้การได้รับความ ร่วมมือจากบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาซึ่งช่วยให้ โรงเรียนสามารถบริหารจัดการตนเองได้อย่างประสบความสำเร็จ

4. ด้านการตอบสนองความต้องการของชุมชน มีปัญหาในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การนำหลักการมีส่วนร่วมมาใช้ โดยให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาของโรงเรียน และ มีการดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษาทำให้โรงเรียนได้รับทราบข้อมูล และความ ต้องการของชุมชนส่งผลให้โรงเรียนสามารถดำเนินงานให้สนองตอบความต้องการของชุมชนได้ และนอกจากนี้การได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานจะทำให้ชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน และร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนาโรงเรียนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวีรพล โชคอำนวย (2531) ที่ได้วิจัยเรื่องการศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาการศึกษาระดับประถมศึกษา อำเภอศรีราชาและ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของ

โรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ด้านความเห็นของชุมชนต่อโรงเรียนในการดำเนินงานต่างๆ ส่วนใหญ่พึงพอใจ ทัศนภัทร สัยศรี(2545) ได้วิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความต้องการที่จะได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของคณะกรรมการ โรงเรียนที่มีข้อเสนอแนะว่า ควรให้กรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดกรอบของเนื้อหาในการอบรมจึงจะทำให้การอบรมเป็นไปตามความต้องการและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสตรีบลิ่ง (1992) ที่วิจัยเรื่อง การริเริ่มนำการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมาใช้ในโรงเรียน พบว่า ครูและผู้ปกครองมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนร่วมกัน การที่ผู้ปกครองกลายมาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารทำให้ผู้ปกครองร่วมมือมากขึ้นในการดำเนินงานต่างๆ ของโรงเรียน ทำให้สามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้มากขึ้น ซึ่งจากงานวิจัยจะเห็นได้ว่าการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการดำเนินงานจะสามารถทำให้การจัดการศึกษาสามารถดำเนินการได้ตรงตามความต้องการของชุมชนและมีประสิทธิภาพ และจากงานวิจัยของวิภพ จันทรา (2540) ที่ได้วิจัยเรื่อง การบริหารโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทของโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารโครงการมากที่สุด ได้แก่ บุคลากรเข้าใจบทบาทและหน้าที่ การวางแผน การจัดองค์การ การงบประมาณ การประสานงาน มีความสอดคล้องและของโรงเรียนสัมพันธ์กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัจจัยที่เป็นปัญหามากที่สุดจะเกี่ยวข้องกับด้านงบประมาณที่ได้รับ และหน่วยมีการนิเทศกำกับติดตามไม่ต่อเนื่อง ด้านการวางแผนพบว่าควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผน จากการสัมภาษณ์ผู้นำหมู่บ้านพบว่าส่วนใหญ่ไม่ทราบนโยบายและแผนงานโครงการที่มีต่อชุมชน ชุมชนควรมีส่วนร่วมและให้ความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้ และดำเนินการให้จริงจึงสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สรุปแล้วการดำเนินงานที่ผู้มีความต้องการหรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานจะช่วยให้สามารถทราบข้อมูลและความต้องการที่แท้จริงและโรงเรียนก็จะสามารถดำเนินงานได้ตรงตามความต้องการของชุมชน

ช่วงที่ 2 จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ นำมาประมวลสังเคราะห์เป็นรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนการุ้งวิทยาคม อำเภอบ้านไร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี มีกระบวนการดังนี้

1. กำหนดประเด็นตามหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานใน 4 ประเด็น และตามหลักการบริหารการศึกษาตามโครงสร้าง 7 ประเด็น ผู้วิจัยได้กำหนดจากทฤษฎีการบริหารการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศและหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งกล่าวไว้ ดังนี้

การปฏิรูปการศึกษามีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การดำเนินการให้บรรลุ

เป้าหมายจะต้องมีการกระจายอำนาจให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 และเป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติในหมวด 5 มาตรา 39 และมาตรา40 ซึ่งสอดคล้องกับหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งมีหลัก สำคัญ 4 ประการ คือหลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการบริหารตนเอง และ หลักการตอบสนองความต้องการของชุมชน ซึ่งจากงานวิจัยของ เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์(2542) ได้ วิจัยเรื่อง การบริหารและการจัดการศึกษาไทย พบว่า การกระจายอำนาจบริหารและจัดการศึกษา ไทยในด้านนิติ ควบกระจายทั้งในแนวตั้ง(ในหน่วยงาน) และในแนวนอน (ระหว่างหน่วยงานใน ระดับเดียวกัน) และในการบริหารการศึกษาที่ดีต้องมีระบบการบริหารที่ดีและมีประสิทธิผลตรง ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฟองจันทร์ สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา (2539) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการปรับปรุงโครงสร้างของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อนำไปสู่ ความเป็นเลิศทางวิชาการ พบว่า โครงสร้างของมหาวิทยาลัยในระบบราชการเป็นปัญหาและ อุปสรรคต่อการพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ทั้งทางด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการเงิน และด้านวิชาการ เนื่องจากระบบราชการมีระเบียบกฎเกณฑ์และขั้นตอนในการปฏิบัติมาก มีสาย การบังคับบัญชาที่ยาว และเพราะเป็นระบบที่รวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลาง ดังนั้นโครงการของ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐซึ่งไม่เป็นส่วนราชการ(ออกจากระบบ) แต่เป็นนิติบุคคล ภายใต้การ กำกับดูแลของทบวงมหาวิทยาลัย บุคลากรมีฐานะเป็นพนักงานของรัฐ มีระบบการเงินที่คล่องตัว ตรวจสอบได้ โดยการได้รับจัดสรรงบประมาณในรูปเงินก้อน เน้นการตัดสินใจในการวินิจฉัยสั่ง การและสิ้นสุดที่ระดับสภามหาวิทยาลัย และการบริหารจัดการด้านอื่นๆ ซึ่งเป็นโครงสร้างที่ เหมาะสมที่สามารถพัฒนามหาวิทยาลัยไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการได้ดีซึ่งระบบการจัดการศึกษา ที่ดีต้องอาศัยกระบวนการบริหารที่ดี สามารถจัดการให้องค์การขับเคลื่อนไปได้อย่างมีคุณภาพและ บรรลุเป้าหมายขององค์การ การบริหารงานตามโครงสร้าง 7S ซึ่งประกอบด้วย โครงสร้าง กลยุทธ์ บุคลากร รูปแบบการบริหาร ระบบและวิธีการ ที่โรงเรียนสามารถนำมาใช้เป็นหลักในการบริหาร โรงเรียนเพื่อความเป็นเลิศได้ เมื่อได้กรอบภารกิจแล้ว จึงออกแบบสำรวจ จัดทำเครื่องมือเก็บ รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และสังเคราะห์ปัญหา ตามหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

4 ประการและหลักการบริหารเพื่อความเป็นเลิศ 7 ประการ

2. การเลือกประเด็น ยุทธศาสตร์การปรับปรุงและดำรงรักษา ในขั้นตอนนี้เมื่อได้รับข้อมูล ปัญหาการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกลับคืนมาตามหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียน เป็นฐาน 4 ประการ และหลักการบริหารเพื่อความเป็นเลิศ 7 ประการแล้ว จึงนำเข้าสู่กระบวนการ ตัดสินใจเลือกประเด็นที่มีปัญหามากเพื่อนำไปสู่กระบวนการปรับปรุง และประเด็นที่มีปัญหาน้อย เพื่อนำไปสู่กระบวนการดำรงรักษา การดำเนินการในขั้นตอนนี้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจากทุก

ฝ่ายร่วมประชุม อภิปราย วิเคราะห์ปัญหา เสนอแนวคิด ออกความเห็น และลงความเห็น เพื่อการตัดสินใจที่ถูกต้องแม่นยำโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม เพื่อความมีประสิทธิภาพของการบริหารองค์การ และอนาคตที่ดีขององค์การ (กริฟฟิทส์.1959,อ้างถึงในจันทรานี สวงนาม.2545)ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวันทนา ปทุมเทศวิน (2536) ที่ได้วิจัยเรื่องการศึกษาการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารสตรีโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่าผู้บริหารสตรีส่วนใหญ่ใช้วิธีร่วมประชุมปรึกษากับกลุ่มผู้ใต้บังคับบัญชาแล้วร่วมกันตัดสินใจ โดยยึดความเห็นของกลุ่มเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับงานวิจัยของธิดิยา จันทพลาบูรณ์ (2536) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ และพฤติกรรมการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่พบว่า ผู้บริหารมีแบบพฤติกรรมการตัดสินใจสั่งการมากที่สุด ในแบบที่ 5 คือมีการประชุมปรึกษาหารือ อภิปรายปัญหา ประเมินร่วมทางเลือกกับผู้ใต้บังคับบัญชาแล้วทำการตัดสินใจร่วมกัน และ และจากการศึกษาของขวัญจิตต์ โกมุตแดง (2538) ที่ได้วิจัยเรื่องการศึกษาค่านิยมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศของครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 พบว่า ระดับค่านิยมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ 9 ตัวแปรอยู่ในระดับสูงทุกด้าน ได้แก่ อันดับที่ 1 คือความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม อันดับที่ 2 การยอมรับความเปลี่ยนแปลง และอันดับที่ 3 คือการยอมรับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในการใช้กระบวนการในการตัดสินใจในการบริหารนั้นนอกจากจะใช้หลักการตัดสินใจที่มีกระบวนการที่ถูกต้องแล้ว ยังใช้หลักการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วย

3. ดำรงรักษาด้านการมีส่วนร่วม ด้านการบริหารตนเอง และด้านการตอบสนองความต้องการของชุมชน ในขั้นตอนนี้ดำเนินการโดยให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆ ของโรงเรียน ดำเนินการปรับปรุงการบริหารงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาบุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานและ มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียน สร้างความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของชุมชน และให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการศึกษาและพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและ พัฒนาโรงเรียน รวมทั้งพัฒนาครูให้มีความรู้ มีศักยภาพพร้อมที่จะร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนซึ่งให้มากขึ้น เพราะทุกฝ่ายมีความตั้งใจและพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาโรงเรียนให้มีความเจริญก้าวหน้าอยู่แล้ว ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ นิรันดร์ เกษรสุริย์วงศ์ และคณะ (2541) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอถานสัก จังหวัดอุทัยธานี ผลการวิจัยพบว่าสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอถานสัก จังหวัดอุทัยธานี โดยภาพรวมมีสภาพการมีส่วนร่วมในการจัด

การศึกษาอยู่ในระดับมาก และมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทุกฝ่ายให้ความสำคัญของการศึกษา และมีความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสนอง เครือมาก (2540) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภองาว ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพทั่วไปของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษาส่วนมากคณะครูในโรงเรียนเป็นผู้คัดเลือก 2) โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดประชุมคณะกรรมการ โรงเรียนเพียงปีละ 2 ครั้ง และเรื่องที่น่ามาพิจารณาปรึกษาหารือหรือขอความเห็นส่วนใหญ่เป็นเรื่องงานอาคารสถานที่มากที่สุด 3) คณะกรรมการ โรงเรียนมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และมีส่วนร่วมกับโรงเรียนได้อย่างน่าพอใจ 4) ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่พบว่ามีอุปสรรคในทุกด้านอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์ศรี ภักดีวงศ์ (2538) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการจัดการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากในทุกๆ ด้าน ตั้งแต่ด้านการวางแผน กำหนดนโยบาย การปฏิบัติงาน การร่วมประเมิน ติดตามการดำเนินงาน โครงการและกิจกรรมของโรงเรียน มีการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดการศึกษา

4. ปรับปรุงด้านการกระจายอำนาจ ในขั้นตอนนี้เป็นการดำเนินงานตามหลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในขั้นตอนนี้เป็นการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 39 ที่ระบุว่า “ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และในมาตรา 9 (2) ระบุว่า “มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ดังนั้นเพื่อเป็นการตอบสนองเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 การนำหลักการกระจายอำนาจ มาใช้ในการบริหารโรงเรียน จึงจะทำให้ทุกฝ่ายได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการดำเนินงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ และแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ และส่งผลให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรวัฒน์ หมูวิเศษ (2538) ที่ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาตามทฤษฎีของผู้นบริหารการศึกษา เขตการศึกษา 8 ที่พบว่า ในด้านรูปแบบของการบริหารนโยบายและแผน ผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการกระจายอำนาจไปสู่ส่วนภูมิภาคและกำหนดขอบข่ายให้ชัดเจน รวมถึงการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักราษ ฟ้าขาว (2540) ที่ได้วิจัยเรื่องการปฏิรูปการบริหารการศึกษาตามทฤษฎีของกรรมการสถานศึกษา การศาสนา และ

วัฒนธรรมของจังหวัดน่าน พบว่าความเป็นเอกภาพในการบริหารการศึกษา คณะกรรมการส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีหน่วยงานหลักเพียงหน่วยงานเดียว และปรับปรุงระบบการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ปรับปรุงกฎหมายทางการศึกษา กำหนดโครงสร้างทางการศึกษาให้ชัดเจน รัฐควรสนับสนุนงบประมาณให้มากขึ้น ควรแยกงานด้านการศึกษาออกจากงานด้านการศึกษาและวัฒนธรรม และควรให้องค์กรบริหารเป็นนิติบุคคล เพื่อที่การดำเนินงานต่างๆ จะได้เป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเร่งดำเนินการปรับปรุงการบริหารงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพซึ่งจากงานวิจัยของสมาน ศรีธรรม (2542) ที่ได้วิจัยเรื่องการนำนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ไปปฏิบัติ: กรณีศึกษา โรงเรียนปฏิรูปการศึกษาการศึกษา อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่พบว่า ด้านการปฏิรูปหลักสูตรศึกษาของครูและท้องถิ่นยังมีไม่มากนัก ชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นน้อย และที่สำคัญโรงเรียนยังขาดข้อมูลและความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง และจากงานวิจัยของสำราญ หาญประเสริฐ (2544) ที่ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัญหาสำคัญของการมีส่วนร่วมคือ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่รู้หน้าที่ที่พอ ขาดความรู้และประสบการณ์ในการจัดการศึกษา ซึ่งส่งผลให้มีส่วนร่วมน้อย ทำให้การดำเนินงานที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร ดังนั้นการที่โรงเรียนจะสามารถบริการตนเองได้อย่างประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นต้องมีการสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบอย่างต้องแท้ และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถให้เพียงพอ เพื่อให้สามารถบริการตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาประมวลสร้างรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน และสัมพันธ์กับกระบวนการบริหารที่ฟาโยล (Fayol, อ้างถึงในสมคิด บางโม.2539:40) กล่าวไว้ 5 อย่าง คือ การวางแผน การจัดหน่วยงาน การสั่งการ การประสานงาน และการควบคุม เมื่อนำมาประมวลเป็นรูปแบบ พบว่า รูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนการัฐวิทย์ศาสตร์ อำเภอบ้านไร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี ควรดำเนินการ ดังต่อไปนี้

5.1ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานของตนเองให้เหมาะสม โดยคณะกรรมการร่วมกันจัดโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน มีการกระจายอำนาจ โดยจัดแบ่งสายงานให้ชัดเจนตามความสามารถของแต่ละคน เพื่อให้สามารถดำเนินงานต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 ทบทวน แก้ไขการจัดทำแผนกลยุทธ์ ดำเนินการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความตระหนัก และมีความรู้ ความเข้าใจ และร่วมกันจัดทำแผนกลยุทธ์ และการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์

5.3 ปรับปรุงพัฒนาการบริหารบุคลากรของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง จัดหาสวัสดิการ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน รวมทั้งสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติงาน มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน

5.4 ปรับรูปแบบการบริหารงานของโรงเรียน โดยใช้หลักประชาธิปไตย และเปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในขั้นตอนต่างๆ

5.5 เร่งปรับปรุงกระบวนการบริหารให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกัน โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน และตัดสินใจในการดำเนินงาน จัดเตรียมจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินงานต่างๆ ให้พร้อม ใช้กระบวนการบริหาร และการนิเทศติดตามงานที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ

5.6 เร่งปรับปรุงทักษะและฝีมือในการดำเนินงาน โดยการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในงานที่รับผิดชอบ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.7 เร่งสร้างวัฒนธรรมที่ดีในการทำงาน โดยการสร้างความตระหนักและให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันกำหนดและสร้างวัฒนธรรมที่ดีในการทำงาน

6. การประเมินผล ในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ซึ่งตามกระบวนการบริหารของกลุ่มคุณภาพ 4 ขั้นตอนที่เรียกว่าวงจรเดมมิ่ง (PDCA) นั้นในขั้นตอนของการตรวจสอบว่าผลของการดำเนินงานเป็นเช่นไร มีปัญหาและอุปสรรคอะไรและจะดำเนินการแก้ไขได้อย่างไร ดังเช่นงานวิจัยของเจตน์ วัชไชยเรืองศรี (2545) ที่ได้วิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการนิเทศการนิเทศภายในของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา พบว่า กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหาร จะมีกระบวนการที่ประกอบด้วย ผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมวางแผน เพื่อให้เกิดความคิดที่หลากหลายในการแก้ปัญหาและความต้องการ คือ การวางแผนร่วมกัน (Plan)ว่าจะต้องทำอะไร แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผล (Check) และร่วมมือแก้ไขข้อบกพร่อง (Action) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตามกระบวนการบริหารของเดมมิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑามาศ รอดภัย (2545) ที่ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารตามธรรมเนียมโรงเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่สนับสนุนว่าส่วนใหญ่โรงเรียนบริหารธรรมเนียมโรงเรียน โดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพวงจร

เดมมิ่ง(PDCA) ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน(Plan) การดำเนินงานตามแผน(Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุง(Action) ซึ่งมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

7. การรายงานผลในขั้นตอนนี้ดำเนินการสรุปรายงานผลการดำเนินงานต่อหน่วยงาน หรือ ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบถึงความก้าวหน้าหรือผลของการดำเนินงาน ดังจะเห็นได้จากหลักการบริหารของ กุลิกและเออร์วิค (Gulick and Urwick. 1973:13, อ้างถึงใน จันทรานี สงวนนาม. 2545:21) ที่เรียกว่า“POSDCoRB” ที่ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร(Organizing) การบริหารงานบุคคล (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน (Reporting) และการงบประมาณ (Budgeting) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำราญ หาญประเสริฐ (2544) ที่ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอภูเวียง จังหวัด ขอนแก่น ที่เมื่อได้ดำเนินการศึกษาวิจัยเสร็จสิ้นแล้วได้ดำเนินการรายงานผลการศึกษา โดยการ จัดทำในรูปของวิทยานิพนธ์

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนการู้้ง วิทยาคม อำเภอบ้านไร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธธานี มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธธานี ควรส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอย่างถ่องแท้และเป็นพี่เลี้ยงติดตามแนะนำการดำเนินให้มี ประสิทธิภาพ
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนควรพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความเข้าใจใน เรื่องของการศึกษา และเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อกำหนดแนวทางที่เอื้อต่อการนำหลักการบริหารการศึกษาโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานมาใช้ให้เกิดผลสำเร็จ
2. ควรมีการศึกษาวิจัยถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำการบริหารโดยใช้โรงเรียน เป็นฐานมาของผู้บริหารในเพศ และอายุ และประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน